

**MARDİN'İN NUSAYBİN İLÇESİNDE İLAN EDİLEN SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI
HAK İHLALLERİ RAPORU**

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ – TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VAKFI

**MARDİN'İN NUSAYBİN İLÇESİNDE
İLAN EDİLEN
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI
HAK İHLALLERİ RAPORU**

8 OCAK 2016

MARDİN'İN NUSAYBİN İLÇESİNDE İLAN EDİLEN SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI HAK İHLALLERİ RAPORU

OLAY

Mardin İli Nusaybin İlçesinde 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11/C maddesi gerekçe gösterilerek aşağıda yazılı tarihlerde sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Sokağa çıkma yasakları;

*1 Ekim 2015 – 6 Ekim 2015 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinin Girmeli, Kayadibi, Tepeüstü, Eskihisar mahallelerinde 6 gün boyunca uygulanmıştır.

*9 Ekim 2015 – 10 Ekim 2015 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde Abdülkadirpaşa, Fırat, Yenişehir mahallelerinde 2 gün uygulanmıştır.

*13 Kasım 2015 – 26 Kasım 2015 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesi Abdülkadirpaşa, Fırat, Dicle, Yenişehir, Yenituran, Yeşilkent, Mor Yakup, Zeynelabidin, Kışla, 8 Mart, Gırnavas, Devrim, Selahaddin Eyyubi, İpekyolu, Barış mahallelerinde 14 gün uygulanmıştır.

* 29 Kasım 2015 – 3 Aralık 2015 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesi Abdülkadirpaşa, Fırat, Dicle, Yenişehir ve Yenituran mahallelerinde 4 gün sürmüştür.

*6 Aralık 2015- 9 Aralık 2015 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesi Abdülkadirpaşa, Fırat, Dicle, Yenişehir ve Yenituran mahallelerinde uygulanan sokağa çıkma yasağı 4 gün sürmüştür.

*14 Aralık 2015 tarihinde yine aynı mahallelerde uygulanan sokağa çıkma yasağı, 18 Aralık 2015 tarihinde 09:00 – 16:00 saatleri arasında “geçici” olarak kaldırıldıktan sonra devam etmiş ve 21 Aralık 2015 saat 10:00 itibariyle tüm ilçe merkezini kapsayacak şekilde geliştirilmiş ve neticeten 24 Aralık 2015 tarihinde kaldırılmıştır.

* Nusaybin'de daha önce 5 kez sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş olup, bunlardan en uzununu 14 gün sürmüş ve **18 sivil** (2'si kadın, 1'i çocuk) yaşamını yitirmiştir. 14-24 Aralık arasındaki "geçici" olarak kaldırılarak 10 gün süren ilanda ise **en az 4 sivil** (1'i 60 yaş üstü) hayatını kaybetmiştir. Ayrıca, 1 kadın da yasak veya operasyonun o tarih itibariyle uygulanmadığı Gırnavas mahallesinde güvenlik güçlerinin rastgele açtığı iddia edilen ateş sonucu yaşamını yitirmiştir.

HEYETİN OLUŞUMU

Mardin'in Nusaybin ilçesinde yaşanan sokağa çıkma yasağı uygulamaları nedeniyle meydana gelen hak ihlallerinin araştırılması, yerinde tespit edilip raporlaştırılması amacıyla **İnsan Hakları Derneği (İHD)** ve **Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV)** tarafından bir heyet oluşturulmuş ve heyet, 8 Ocak 2016 tarihinde olayların yaşandığı ilçeye giderek incelemelerde bulunmuş, görgü tanıkları, mahalle sakinleri, STK temsilcileri, görevden uzaklaştırılan Nusaybin Belediye Eş Başkanı, Nusaybin Cumhuriyet Başsavcısı, Nusaybin Kaymakamı ve bir kısım mağdurlarla görüşmüştür.

MARDİN'İN NUSAYBİN İLÇESİNDE İLAN EDİLEN SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI HAK İHLALLERİ RAPORU

Heyette yer alanlar;

- * İHD Genel Başkan Yardımcısı **Meral ÇILDIR**,
- * İHDMYK Üyesi ve Diyarbakır Şube Yönetim Kurulu Üyesi **Av Muhterem Süren**,
- * İHD Diyarbakır Şube Yönetim Kurulu Üyesi **Av. Hatice DEMİR**,
- * İHD Mardin Şube Yönetim Kurulu Üyesi **Av. Kamuran TANHAN**,
- * TİHV Yönetim Kurulu Üyesi **Coşkun ÜSTERCİ**,
- * TİHV Diyarbakır Temsilciliği çalışanı **İlham YILMAZ**.

HEYETİN YAPTIĞI GÖRÜŞMELER

Görevden Uzaklaştırılan Nusaybin Belediye Eş Başkanı Sara KAYA:

“Ben kendimizi ve kentimizi biz yöneteceğiz dediğim gerekçesiyle tutuklandım. 3 ay tutuklu kaldım. Bu süre zarfında İçişleri Bakanlığınca görevden uzaklaştırıldım. Halen adli kontrol hükümlerine tabi olarak tutuksuz yargılanmaktayım. İlçemizde yaşanan çatışmalar nedeniyle mahalleler arasında yoğun bir iç göç yaşanmaktadır. Bazı aileler çocuklarını başka şehirlere gönderip kendileri burada kalmaya devam etmektedir. Sokağa çıkma yasağı devam ederken yaşamını yitiren Lütfiye Bulut’un cenazesinde polis, cenaze korteji önündeki pankart nedeniyle gruba gaz ve tazyikli suyla müdahale etti. Müdahale nedeniyle, cenazeyi taşıyanlar tabutu sokak ortasında yere bırakmak zorunda kaldılar. Pankart nedeniyle, yaşanan tartışmalarda araya girdiğim için bir polis silahı göğsüme dayayıp “sen karışma.” dedi. Yine, türlü bahanelerle aracım durdurularak içi arandı. Sokağa çıkma yasağı nedeniyle halka yardım götürmek amacıyla, mahallelere girip tespitte bulduk ve bazı temel ihtiyaç malzemesi ve gıda yardımında bulduk fakat yasaklar yeniden başlayınca sokağa çıkamıyoruz ve kimseye yardım edemiyoruz. Komşumuz olan Ş. Adındaki bir genç sokağa çıkma yasağının devam ettiği süreçte 155’i arayıp aracının plakasını ve adını bildirip evden çıkacağını bu nedenle kendisine ateş edilmemesini bildiriyor. Fakat evden çıktığında polislerce aracı durdurulmuş, darp edilmiş, kafasına silah dayayıp, kendisine “seni öldürelim mi?” demişler, bunun üzerine o da ben 155’e ismimi bildirip çıktım, bana neden vuruyorsunuz?” karşılığını vermiş. Bu sırada bir polis alaycı bir şekilde “aaa, evet bildirmişsin.” demiş, genç darp edilmesi nedeniyle baygınlık geçirmiş. Daha sonra da yaşadığı korkudan kaynaklı herhangi bir yere şikâyetle bulunmamıştır. Sokağa çıkma yasağı nedeniyle belediyemiz halka hizmet götürememektedir. İş makinelerimiz yok mezarları bile el aletleri ile kazıyoruz. Ancak, çöpler imece usulüyle toplanmaktadır.”

TTB Nusaybin Temsilcisi Dr. Ramazan KAYA:

“Yasaklar nedeniyle, Diyaliz Hastaları ve kronik hastalar hastaneye yatırılmaktadır. Çünkü yasak süresinde periyodik kontrollere gidemiyorlar. Yasak süresince yaralananlar hastaneye geç ulaştırılıyor. Ambulanslar olay yerine geç gidiyor. Bu nedenle, yaralananlar genelde kan kaybından hayatlarını kaybediyorlar. Yine hastanede damar ve göğüs cerrahisinin bulunmaması, kanamalı hastaların ölümüne neden olmakta. Çünkü bu konuda uzman bir müdahalede bulunulamıyor.”

SES Nusaybin Temsilcisi Rojhat Nergiz

MARDİN'İN NUSAYBİN İLÇESİNDE İLAN EDİLEN SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI HAK İHLALLERİ RAPORU

“Sağlıkçı olarak hedef halindeyiz. Biz, yaralılara müdahale etmeye çalışırken güvenlik güçlerinin saldırılarına uğruyoruz. Hastane yönetimlerinin baskılarına maruz kalıyoruz. Uzun yasakta bir hekim, bir radyoloji teknikeri ve iki servis hemşiresi sürgün edildi. Yasaklar boyunca, hastaneler karargaha dönüştürülüyor. Polisler, silahlarıyla hastanelerdedir. Bazen yaralılara müdahale etmemize izin vermiyorlar. Bizim de can güvenliğimiz tehlikede. Yasaklar nedeniyle bölge genelinde 3 sağlıkçı arkadaşımızı kaybettik. Normal zamanlarda Acil Servisimize başvuran günlük hasta sayısı 700 – 750 iken yasaklı süreçte bu sayı 30 – 40’a düşüyor. Yasaklı süreçte poliklinikler hiç hizmet vermiyor. Eczaneler, kapalı oluyor. Hastanede bir ecza odamız bulunmakta. Fakat burada tüm ilaçlar bulunmuyor. Olaylar nedeniyle, ambulanslar yaralılara ya ulaşamıyor ya da geç ulaşıyor. ”

TMMOB Nusaybin Temsilcisi

“Sokağa çıkma yasakları sürecinde yaşanan çatışmalarda özellikle su depoları, su şebekeleri, elektrik trafoları hedef alınıyor. Su ve elektrik şebekesini tamire giden işçilerin yakınına silah sıkılıyor. Sokağa çıkma yasağının uygulandığı mahallelerde temiz şebeke suyu bulunmamaktadır. Yasağın 2. Gününde su şebekesi patlatılmıştır. İlçe 3 gün susuz kalmış, su şebekesinin onarılmasına da can güvenliğimiz yok denilerek izin verilmemiştir. Ayrıca trafolar güvenlik güçlerince bilinçli olarak hedef alınmaktadır. Biz yaklaşık 30 mühendis olarak 25-26 Kasım tarihinde, Dicle, Fırat, Abdulkadirpaşa, Yenişehir, Yenituran Mahallelerinde hasar tespitinde bulduk fakat o tespitimizden sonra 4-5 defa daha yasak çıktı ve dolayısıyla hasar arttı.”

Eğitim – Sen Nusaybin Temsilcisi Kadri BAYSAL:

“Sokağa çıkma yasakları eğitim hakkının kısıtlanmasına neden olmaktadır. Yasaklardan sonra okula öğrencilerin 1/3’ü devam ediyor. Geri kalanlar çevre mahalle ya da başka şehirlere göç etti. Müfredat işlenmeden TEOG telafi sınavı dün ve bugün yapıldı. (7 – 8 Ocak 2016) Yasağın devam ettiği süreçte yaklaşık 10 bin öğrenci eğitim-öğretimden mahrum kaldı. Genel yasaklardan, 32.000 öğrenci etkileniyor. Rojava Derneği ve sendikamızca psiko – sosyal destek çalışmaları kapsamında öğrencilere resim çizdirildi. Bu resimler nedeniyle biz öğretmenler, örgüt propagandası iddiasıyla gözaltına alındık. Çatışmalı süreç nedeniyle mahalleler abluka altında ve etrafta patlamamış mühimmat bulunmaktadır. Bu durum, çocuk ve sivillerin yaşamını tehlikeye atıyor. Biz öğretmenler de sürekli kaygı ve korku taşıyoruz. Her yasakta bazı öğretmenler memleketlerine gitmekte, yasak kalktıktan sonra gelmeleri de sorun oluyor. Rutin eğitim ve öğretim yapılamıyor. 30 – 35 kişilik sınıflara 6-7 öğrenci geliyor. Müfredat işlenemiyor, yazılı sınavlar yapılamıyor. Şu haliyle YGS 1. Basamak sınavına müfredat yetişmiyor. Yasak nedeniyle TEOG iki kez ertelendi. Biz, müfredatın tamamlanması amacıyla bir süre daha ertelenmesini talep ettik fakat bu talebimiz reddedildi. Dün ve bugün yapılan TEOG sınavı telafi sınavı adı altında yapıldı. Bu ortamda, tekrarı olmayan telafi sınavlarının gerçekleşmemesi gerekiyordu. Barış talebiyle 29 Aralık 2015 tarihinde Sendikamızın bağlı bulunduğu konfederasyon kararıyla 1 günlük iş bırakma eylemi gerçekleştirdik. Bunun üzerine bakanlıkça hakkımızda “eğitim ve öğretimi engellemekten” soruşturma başlatıldı.”

Esnaf ve Sanatkarlar Odası Başkanı Abdulgani BİLGE:

“Sokağa çıkma yasağında dışarı çıkamadık, kendi evimizde mahsur kaldık. Dışarıdaki kedinin özgürlüğüne bile gıpta ile baktık. 20 yıl geriye gittik. Halk ve esnaf perişan oldu. Esnaf çek ve senetlerini ödeyemiyor. Nusaybin’deki 5000 esnaftan 3000’i kayıtlı. %30’a yakın esnaf iflas

MARDİN'İN NUSAYBİN İLÇESİNDE İLAN EDİLEN SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI HAK İHLALLERİ RAPORU

etmiştir. Elektrik kesintisi nedeniyle malları bozuldu, yasaklara denk geldiği için vadesi gelen kredi borçlarını, vergi taksitlerini ödeyemediler, çek ve senetleri protesto oldu. Ticaret hayatları bitti. Daha önce Rojava'da yaşanan süreç nedeniyle Qamişlo Sınır kapısı kapatılmıştı, bu ilçe esnafına vurulan ilk darbe oldu. Şimdi ise yasaklarla bu durum daha da çekilmez bir hal aldı. Bölge ticareti sekteye uğradı. Şiddete, silaha karşıyız. Demokratik yollarla çözüm üretilebileceğini düşünüyoruz. Ayrıca imha – inkâr politikaları ile de yol alınamaz. İnsan hakları çiğnenmeden yol ve yöntem bulunmalıdır. Sokağa çıkma yasağı ve hendeklerden, insanlar çok mağdur oldu.”

Yaşamını Yitiren Emine GÖK'ün Annesi ve Kayınvalidesi İle Yapılan Görüşme:

Annesi; “ Kızım ile evimizin avlusundayken kızım bana anne silah sesi geliyor dikkat et dedi. “Ben de kaderimizde ne varsa onu yaşarız.” dedim. Kızım vücuduna isabet eden 2 kurşun nedeniyle yaşamını yitirdi. Biri bacağına diğeri göğsünün sol tarafına isabet etti. Ben vuran hiç kimseyi görmedim. Çok sayıda kurşun sıkılmış. Kurşunlar, avlu duvarına, evin duvarına, odunluğun duvarına isabet etmiş. Özellikle avlu duvarına çok fazla kurşun isabet etmiş. Emine'nin 3 çocuğu vardı. En büyüğü 22, ortancası 18, en küçüğü 15 yaşlarında. Olaydan sonra polisler gelip olay yeri incelemesi yaptılar. Polisler gittikten sonra, biz birkaç boş kovan daha bulduk.”

Abdulkadirpaşa Mah. Azizler Sokak Köprü Başında bulunan Azad Kiraathanesi Sahibi:

“ Benim kahvehanem son yasak kalktıktan sonra gece yarısı, zırhlı araçtan açılan ateş sonucu tarandı. Sokağa çıkma yasakları devam ederken de birkaç kez kahvehanem taranmıştı. Bodrum katında olmam nedeniyle, şans eseri yara almadım. Yasak kalkmasına rağmen, polisler, rastgele buraları tarıyor. Kedileri bile vuruyorlar. Kiraathanemin hemen arka sokağındaki trafo da hedef gözetilerek tarandı. Yasak kalktı ama abluka devam ediyor. Her gün kahvehanenin karşısında zırhlı araçlar bekliyor. Özellikle gece olunca sayıları çok artıyor.”

HEYETİMİZ AYRICA NUSAYBİN CUMHURİYET BAŞSAVCISI VE NUSAYBİN KAYMAKAMI İLE DE BİR GÖRÜŞME GERÇEKLEŞTİRMİŞTİR:

Heyetimiz, Nusaybin'e yola çıkmadan önce İHD Genel Merkezince Nusaybin Kaymakamlığına heyetimizin ziyaretine ilişkin bilgi içerikli ve randevu talepli bir faks çekilmiş; ancak söz konusu faksa herhangi bir cevap verilmemiştir. Ancak heyetimiz, yine de Nusaybin Kaymakamlığına giderek kaymakamla görüşmek istemiş, kaymakamlık binasının zemin katında bulunan polislerce kaymakam beyin makamında olmadığı belirtilmiş; bunun üzerine heyetimiz Nusaybin Adliyesi'ne geçerek Cumhuriyet Başsavcısı ile görüşme gerçekleştirmiştir.

Nusaybin Cumhuriyet Başsavcısı; Savcılık olarak ellerinden geldiği kadar, soruşturma dosyalarını yürütmeye çalıştıklarını, ancak yasaklar ve çatışmalar nedeniyle, olay yeri incelemesi yapamadıklarını, soruşturmaları istedikleri titizlikte yapamadıklarını, ellerinde çok fazla veri bulunmaması nedeniyle kolluğun tutanaklarına itibar ettiklerini, görevli polislerin birçoğunun geçici görevlendirme ile ilçeye gelmiş olmaları nedeniyle (eski görev yerlerine dönmüş olmaları nedeniyle) olay yeri tutanaklarının imzalanmasının bile bazen 3 ayı bulduğunu, operasyona katılan araçların kamera ve GPRS kayıtlarının ve telsiz kayıtlarının dosyalara celp edildiğini, yaşanan durumun basit bir çatışmadan veya terörden ibaret olmadığını, burada gayri nizami bir savaş yaşandığını, basında manipülasyonların çok fazla

MARDİN'İN NUSAYBİN İLÇESİNDE İLAN EDİLEN SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI HAK İHLALLERİ RAPORU

olduğunu, yaşamını yitiren sivillerden söz edildiğinde ise söz konusu ölümlerden Emine GÖK vakasının yaşanan çatışmalardan bağımsız adli bir cinayet olduğunu beyan etmiştir.

Heyetimizce, insan hakları savunucuları olarak, yargıdaki cezasızlık politikasından ve bu süreçte güvenlik güçlerinin orantısız güç/şiddet kullanımından yakınılmış, kaygılarımız ve beklentilerimiz savcılık makamına iletilmiş, başta yaşam hakkı ve işkence yasağı olmak üzere hak ihlallerine ilişkin soruşturma dosyalarının bağımsız, etkin ve objektif yürütülmesi, faillerin açığa çıkarılıp cezalandırılması talep edilmiştir.

Heyetimiz, Savcılık makamından ayrılacağı sırada kaymakamlık binasında görevli polis memurları Kaymakam beyin emniyette bulunduğunu ve heyetimizi beklediğini belirtmiştir. Bunun üzerine heyetimiz Nusaybin İlçe Emniyet Müdürlüğüne geçerek burada Nusaybin İlçe Kaymakamı ile görüşmüştür.

Nusaybin İlçe Kaymakamı; Sokağa çıkma yasaklarını kendisinin de tasvip etmediğini, ancak zorunlu bir hal olması nedeniyle bu yola başvurduklarını, operasyonlarda sivillerin zarar görmemesi için hassasiyetle çalışıldığını, insan haklarına önem gösterildiğini, sokaklarda 10 – 15 ton patlayıcı bulunduğunu, bu patlayıcıları temizlemeleri gerektiğini, yaralıların, hastaların tedavilerinin sağlandığı, talep halinde ambulansların gönderildiğini, ilçeyi terk etmek isteyenlere yardımcı olduklarını, bu süreçte kendi evine de roket atıldığını, eğitimin aksamadığını, TEOG'a katılımın geçen sene %91, bu sene ise %92 civarında olduğunu, katılmayanların normal şartlarda da katılmayacak devamsız öğrenciler olduğunu, hatta TEOG sınavına katılım için ailelerin tek tek arandığını, beyan etmiştir.

Heyetimizce, kaymakamlık makamına, sokağa çıkma yasaklarının ağır insan hakları ihlallerine sebep olduğu dile getirilmiş; kaymakamlık makamı ve güvenlik güçlerinin insan haklarına saygılı bir şekilde faaliyet yürütmesi talep edilmiştir.

HEYETİN TESPİT VE KANAATLERİ

- Her ne kadar Nusaybin İlçesinde 24 Aralık 2015 tarihinde sokağa çıkma yasağı Kaymakamlıkça kaldırılmışsa da heyetimiz Nusaybin'de ablukanın ve dolayısıyla sıkıyönetim/olağan üstü hal uygulamalarının halen devam ettiğini, şehrin birçok noktasında zırhlı araçların, ağır silahlar taşıyan kolluk güçlerinin beklediğini gözlemlemiştir.
- Heyetimiz, devam eden sıkıyönetim/olağan üstü hal uygulamaları ve ablukalar nedeniyle yaşanabilecek bir provokasyon kaygısıyla sokağa çıkma yasağının ilan edildiği mahallelerde yerinde inceleme, tespit ve gözlem yapamamıştır.
- Heyetimiz, Abdulkadirpaşa Mah. Azizler Sokak Köprü Başında bulunan Azad Kıraathanesinin birçok yerinden camlarının taranmış olduğu gözlem ve tespitinde bulunmuştur. Ayrıca kıraathanenin çaprazında bir Kobra tipi zırhlı aracın beklediği tespit edilmiştir.
- Heyetimiz, ablukaların olduğu Abdulkadirpaşa Mahallesinde Çağ Çağ deresi üzerinde inşa edilen köprüünün ilçede yaşanan olaylarda meydana gelen bir patlama nedeniyle

MARDİN'İN NUSAYBİN İLÇESİNDE İLAN EDİLEN SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI HAK İHLALLERİ RAPORU

bir tarafının çökmüş olduğunu ve trafiğe kapatılmış olduğu gözlem ve tespitinde bulunmuştur.

- Heyetimiz, sokağa çıkma yasağının henüz ilçedeki 4 mahallede uygulandığı 20 Aralık 2015 tarihinde, bu mahallelerin dışında bulunan Gırnavaz Mahallesinde Emine GÖK'ün ikamet ettiği evin bahçesinin taranması sonucunda Emine GÖK'ün hayatını kaybettiğini, evin duvarlarında kurşun izlerinin olduğunu, sağlıklı bir olay yeri incelemesi yapılmadığını tespit etmiştir.
- Heyetimiz, görüşmeler sırasında kolluk güçleri tarafından su depoları, klima ve elektrik trafolarının hedef alındığı şeklinde yoğun yakarışlar almıştır.
- Heyetimiz, ilçe sakinlerinin gergin ve tedirgin olduğunu, ilçe halkının bulunduğumuz günün akşamında (8 Ocak 2016) sokağa çıkma yasağının yeniden ilan edileceği kaygı ve korkusu içerisinde olduklarını gözlemlemiştir.
- Heyetimiz, yapılan görüşmelerden Bölgede yapılan diğer operasyonlarda olduğu gibi Nusaybin İlçesinde de uygulanan sokağa çıkma yasaklarında sivil yurttaşların can ve mal güvenliklerinin yetkililerce dikkate alınmadığı, hatta hedef alındığı kanaati oluşmuştur.
- Heyetimiz, sokağa çıkma yasağı uygulanan Bölgede ve Nusaybin'de yaşanan durumun, gerek çatışmanın yoğunluk düzeyi, coğrafi ve zamansal yaygınlığı gerekse çatışmanın neden olduğu ağır sonuçlar incelendiğinde, Cenevre Sözleşmeleri anlamında "Uluslararası Nitelikte Olmayan Bir Çatışma" olduğu kanaatindedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER:

- Sokağa çıkma yasağı uygulanan Bölgede ve Nusaybin'de yaşanan çatışmaların Cenevre Sözleşmeleri anlamında "Uluslararası Nitelikte Olmayan bir Çatışma" olduğu kanaatinde olan heyetimiz, tarafları, özellikle Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini, Cenevre sözleşmelerine ve ortak üçüncü maddeye uygun hareket etmeye davet etmektedir.
- Heyetimiz sivilleri hedef alan ve yaşam hakkı ihlali ve işkence yasağı başta olmak üzere ağır insan hakları ihlaline neden olan saldırıları kınamaktadır. Sivilleri hedef alan her türlü saldırının savaş suçu olduğunu kabul etmektedir ve olayların bütün boyutları ile açığa çıkartılması amacıyla etkin bir soruşturma başlatılmasını talep etmektedir.
- Özellikle yargısız infaz iddialarına ilişkin olarak Nusaybin'de bulunan mobese kayıtları, resmi kurumların güvenlik kameraları ve zırhlı araçlarla yapılan operasyonun kamera kayıtları, GPRS kayıtları, telsiz kayıtları ve görgü tanıklarının beyanlarının dosyalara celp edildiği her ne kadar Nusaybin Cumhuriyet Baş Savcılığı tarafından belirtilmiş olsa da soruşturmaların bir an önce sonuçlanması için bu işlemlere ivedilik kazandırılmalıdır.
- Nusaybin'de yaşanan olaylar sırasında yurttaşların uğradığı maddi ve manevi tüm zararlar karşılanmalıdır.

MARDİN'İN NUSAYBİN İLÇESİNDE İLAN EDİLEN SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI HAK İHLALLERİ RAPORU

- Sokağa çıkma yasakları İl İdaresi Kanunu'nun 11/C maddesine dayanılarak ilan edilmekteyse de söz konusu kanunda ilgili mülki amire, bir il veya ilçedeki halkın tamamının hak ve özgürlüklerini etkileyecek böylesi bir yasağı ilan etme yetkisi vermemektedir. Anayasa'nın 13. maddesine göre bu tür bir kısıtlama sadece 'kanun'la yapılabilir. Valilik emri ile ilan edilen sokağa çıkma yasakları Anayasa'ya aykırılık teşkil etmektedir. Bu nedenle kanunsuz ilan edilen Meclis ve hukuk denetiminden uzak, büyük bir yurttaş kitlesini doğrudan etkileyen sokağa çıkma yasağı uygulamalarından derhal vazgeçilmelidir.
- Heyetimiz genel olarak çatışmalı süreç ile birlikte yaşam hakkı ve işkence yasağı başta olmak üzere artan hak ihlallerine dikkat çeker; hükümetin güvenlik politikalarından bir an önce vazgeçmesi ve tarafların yeniden çatışmasızlığı sağlayıp diyalog ve müzakere masasına dönmeleri çağrısında bulunmaktadır.

NOT: Mardin İli Nusaybin İlçesinde belli aralıklarla ilan edilen sokağa çıkma yasakları boyunca yaşamını yitiren ve yaralanan yurttaşların basın ve yayın organlarında ve internet sitelerinde çıkan haberlerden derlenerek hazırlanan İHD dokümantasyon verileri şöyledir:

YASAK SIRASINDA YAŞAMINI YİTİRENLER

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 03 Ekim 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, güvenlik güçleri tarafından açılan ateş sonucu Fırat Mahallesi'nde evinde bulunan 50 yaşındaki Ahmet Sönmez isimli yurttaş vurularak yaşamını yitirdi. Yeni Turan Mahallesi Azizoglu Sokak'ta motosikleti ile seyir halinde olan 27 yaşındaki Şahin Turan da, polis tarafından açılan ateş sonucu vuruldu. Turan, olay yerinde yaşamını yitirdi.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 15 Kasım 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, Fırat Mahallesi Başyurt Sokak'ta bulunan evinin ikinci katından çocukları ile birlikte merdivenlerden indiği sırada Selamet Yeşilmen isimli kadın, kobra tipi zırhlı araçlardan açıldığı iddia edilen ateş sonucu vücudunun çeşitli yerlerine isabet eden kurşunlarla yaşamını yitirdi. Yeşilmen yanında bulunan Fikret (17) ve Sevcan (9) isimli iki çocukları da, kollarından ve ayaklarından kurşunla yaralandı.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 19 Kasım 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma sırasında, zırhlı polis aracından açıldığı iddia edilen ateş sonucu, Abdulkadirpaşa Mahallesi'nden Şirin Sokağa geçmek isteyen Musur Aslan (19) isimli genç, kafasına isabet eden kurşunlarla ağır yaralandı. Nusaybin Devlet Hastanesi'ne kaldırılan Aslan, tüm müdahalelere rağmen kurtarılamadı.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 20 Kasım 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma sırasında, Kılıç Sokak'ta şarapnel parçalarının vücuduna isabet sonucu Muhammed Altunkaynak isimli bir genç ağır yaralanarak yaşamını yitirdi.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 20 Kasım 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma sırasında, zırhlı polis aracından açıldığı iddia edilen ateş sonucu, Nurullah Kaplan (45) isimli yurttaş karnından vuruldu. Nusaybin Devlet Hastanesi'ne kaldırılan Kaplan, tüm müdahalelere rağmen kurtarılamadı.

MARDİN'İN NUSAYBİN İLÇESİNDE İLAN EDİLEN SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI HAK İHLALLERİ RAPORU

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 21 Kasım 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma sırasında, Abdulkadirpaşa Mahallesi'nden Fırat Mahallesi'ndeki akrabalarının yanına geçmek isteyen Şerif Alpar (55) isimli yurttaş, kobra tipi zırhı araçtan atıldığı iddia edilen ateş sonucu kafasından vurularak, yaşamını yitirdi.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 24 Kasım 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma sırasında, Fırat Mahallesi'nde bulunan evinin damına çıkan Hasan Korkmaz (60), açılan ateş sonucu sırtından ve omuzundan vurularak yaralandı. Korkmaz, 23 Ocak 2016 tarihinde Diyarbakır ilinde, Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde tedavi gördüğü sırada yaşamını yitirdi.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 06 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, Dicle Mahallesinde polis ve özel hareket timleri tarafından açılan ateş sonucu Mehmet Emin İnan (55) isimli yurttaş yaşamını yitirdi. Ağır yaralan Cudi Teber (23) isimli yurttaş ise, götürüldüğü Mardin Devlet Hastanesi'nde yaşamını yitirdi.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 07 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, özel hareket timlerinin tarafından açılan ateş sonucu Mahsum Akdoğan (19) isimli genç, karnından vurularak ağır yaralandı. Nusaybin Devlet Hastanesi'nde götürülen Akdoğan, yapılan müdahalelere rağmen kurtarılamadı.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 07 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, Dicle Mahallesi'nde bulunan Tunç Caddesi üzerinde polisler atıldığı iddia edilen bir bombaatar mermisin göğsüne isabet etmesi sonucu, Fehime Akti (56) isimli kadın ağır yaralandı. Mardin Devlet Hastanesi'nde götürülen Akti, yapılan tüm müdahalelere rağmen kurtarılamadı.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 08 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, Abdulkadirpaşa Mahallesi Dilek Sokak'ta bulunan evinin önüne çıkan Hakan Doğan (15) isimli çocuk, zırhlı polis aracından açılan ateş sonucu başından vurularak yaralandı. Ağır yaralı olarak Nusaybin Devlet Hastanesine götürülen Doğan, yaşamını yitirdi.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 16 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, güvenlik güçleri tarafından açılan ateş sonucu, H.A. ve İ.B. (12) isimli çocuklar yaralandı. Nusaybin Devlet Hastanesi'ne kaldırılan yaralı çocuklardan H.A., tüm müdahalelere kurtarılamayarak yaşamını yitirdi.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 20 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, Gırnavas Mahallesi'nde yaşayan 4 çocuk annesi 39 yaşındaki Emire Gök vurularak yaşamını yitirdi. Görgü tanıklarının anlatımlarına göre, hayvanlarına yem vermek üzere bahçeye çıkan Gök, İpekyolu'nda konumlanan güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu boynundan ve ayağından aldığı kurşunlarla yaşamını yitirdi.

YASAK SIRASINDA YARALANLAR

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 03 Ekim 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, güvenlik güçleri tarafından açılan ateş sonucu, 75 yaşındaki Musa Akçin isimli yurttaş ise yaralandı.

MARDİN'İN NUSAYBİN İLÇESİNDE İLAN EDİLEN SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI HAK İHLALLERİ RAPORU

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 04 Ekim tarihinde, güvenlik güçleri tarafından mahallere yönelik yapılan top atışları sonucu, Abdulkadir Paşa Mahallesi'nde Remzi Çılgın ve 12 yaşındaki oğlu şarapnel parçaları ile yaralanırken, Fırat Mahallesi'nde ise 12 yaşındaki Yusuf Demirtaş isimli çocuk, gözlerine isabet eden şarapnel parçaları ile yaralandı. Barış Mahallesi'nde ise, yolda yürüyen 24 yaşındaki Vedat Kapşığay adlı yurttaş, zırhlı araçlardan açılan ateş sonucu omzundan yaralandı. Zihinsel ve görme engelli olan Mehmet Ermez isimli yurttaş ise sırtından vurularak yaralandı.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 14 Kasım 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, polis tarafından atıldığı iddia edilen bombalar ve açılan ateş sonucu, evlerinin önünde bulunan Faysal Çakar (50) ile 7 yaşındaki oğlu C.Ç. ağır yaralandı.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 15 Kasım 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, Fırat Mahallesi Başyurt Sokak'ta bulunan evinin ikinci katından çocukları ile birlikte merdivenlerden indiği sırada Selamet Yeşilmen isimli kadın, kobra tipi zırhlı araçlardan açıldığı iddia edilen ateş sonucu vücudunun çeşitli yerlerine isabet eden kurşunlarla yaşamını yitirdi. Yeşilmen yanında bulunan Fikret (17) ve Sevcan (9) isimli iki çocukları da, kollarından ve ayaklarından kurşunla yaralandı.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 15 Kasım 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, güvenlik güçleri tarafından açıldığı iddia edilen ateş sonucu, Yılmaz Tutak isimli genç, omuz bölgesine isabet eden kurşunla yaralandı. Devrim Mahallesi'nde ise, vücuduna isabet eden şarapnel parçaları nedeniyle Abdulkadir Aytemur isimli yurttaş yaralandı.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 15 Kasım 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, Devrim Mahallesi'ndeki Newroz Alanı'nın yakınlarında bulunan Şerif Başak Apartmanı'nda bulunan evinin balkonuna çıkan Şirin Bilgin (37) isimli kadın, güvenlik güçleri tarafından açıldığı iddia edilen ateş sonucu, sırtından vurularak yaralandı.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 16 Kasım 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma sırasında, Abdulkadirpaşa Mahallesi'nden Fırat Mahallesi'nde bulunan kızının evine gitmek isteyen Süleyman A. (65) isimli yurttaş, polis tarafından açıldığı iddia edilen ateş sonucu, sol bacağına isabet eden kurşunla ağır yaralandı.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 17 Kasım 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma sırasında, güvenlik güçleri tarafından açılan ateş sonucu, Abdulkadirpaşa Mahallesi Coşan Sokak'ta bulunan evinin önünde bulunan 3 çocuk annesi Halime Güner (35), sağ ayağından vurularak yaralandı.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 16 Kasım 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma sırasında, polis ve özel hareket timleri tarafından açıldığı iddia edilen ateş sonucu Şerife Keleş (30) isimli kadın, karnına isabet eden kurşun nedeniyle yaralandı.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 01Aralık2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, özel hareket timleri tarafından açıldığı iddia edilen ateş sonucu, Cevizpınar Mahallesi'nde yaşayan Fethi Özyıldız isimli genç vurularak yaralandı.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 06 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, Dicle Mahallesi'nde polis ve özel hareket timleri tarafından açılan ateş sonucu

MARDİN'İN NUSAYBİN İLÇESİNDE İLAN EDİLEN SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI HAK İHLALLERİ RAPORU

Mehmet Emin İnan (55) isimli yurttaş yaşamını yitirdi. Rabia Taylan (49), Ahmet Çetin Kaya (51), Ali Yüce (36), Delal Çiftçi (15) isimli yurttaşlar ise yaralandı.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 07 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, Yenişehir Mahallesi Yavuz Selim Sokak'ta sokak başında konumlanan özel hareket timleri tarafından açılana ateş sonucu Emine Kayran isimli kadın, vücuduna isabet eden kurşunlarla yaralandı.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 07 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, Fırat Mahallesi'nde M. A. (12) isimli çocuk, sol omzuna isabet eden kurşunla yaralandı.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 16 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, güvenlik güçleri tarafından açılan ateş sonucu, H.A. ve İ.B. (12) isimli çocuklar yaralandı. Yaralı çocuklar Nusaybin Devlet Hastanesi'ne götürüldü.